

บทที่ 9

กระบวนการตัดสินใจ

ผศ.ดร.สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์

หมายเหตุ : เอกสารชุดนี้ใช้สำหรับการบรรยายเท่านั้น ไม่อนุญาตนำขึ้นสู่ website หรือ ออนไลน์

หัวข้อการเรียนรู้

1. กระบวนการตัดสินใจ
2. ลักษณะของการตัดสินใจ
3. ชนิดของการตัดสินใจ
4. สภาพการณ์ของการตัดสินใจ
5. การตัดสินใจโดยกลุ่ม
6. ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจโดยกลุ่ม

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกกระบวนการตัดสินใจได้
2. อธิบายลักษณะของการตัดสินใจได้
3. บอกชนิดของการตัดสินใจได้
4. อธิบายสภาพการณ์ของการตัดสินใจ
5. อธิบายการตัดสินใจโดยกลุ่มได้
6. จำแนกตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจโดยกลุ่มได้

กระบวนการตัดสินใจ

- กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย การตัดสินใจโดยมีลำดับขั้นของกระบวนการ ดังกล่าว
- เป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทาง วิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่ หลายรูปแบบ

กระบวนการตัดสินใจ 7 ขั้นตอน

- **ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define the problem)** เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อ ๆ ไปของกระบวนการ ตัดสินใจ
- ดังนั้นผู้บริหารควรระมัดระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการระบุปัญหาขององค์กร
- ควรแยกแยะความแตกต่างระหว่างอาการแสดงของปัญหา ที่เกิดขึ้นกับตัวปัญหาที่แท้จริง

ตัวอย่าง :

- กรณีที่ยอดขายของบริษัทลดลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากคุณภาพสินค้าต่ำ จะเห็นว่ายอดลดลง เป็นอาการแสดง
- และปัญหาที่ต้องแก้ไข คือ การที่คุณภาพสินค้าต่ำ ดังนั้นผู้บริหารต้องคอยสังเกตอาการแสดงต่าง ๆ/ต้องรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการค้นหาสาเหตุของอาการเหล่านั้น ซึ่งจะนำไปสู่การระบุปัญหาที่แท้จริงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors)

- เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การ โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็น องค์ประกอบของกระบวนการผลิต
- ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเวลา ซึ่งเป็นปัจจัยจำกัด ที่พบอยู่เสมอ ๆ
- การรู้ถึงข้อจำกัด/เงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการ พัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้

ตัวอย่าง :

- ถ้ามีเงื่อนไขว่าต้องส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าภายในเวลา 1 เดือน ทางเลือกของการแก้ไขปัญหาคือการผลิตสินค้าไม่เพียงพอที่มีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 เดือน ก็ควรถูกตัดทิ้งไป

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives)

- ผู้บริหารควร ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพ และมีความ เป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด

ตัวอย่าง :

- กรณีที่หน่วยงานประสบปัญหาเวลาการผลิตไม่เพียงพอ
- ผู้บริหารอาจพิจารณาทางเลือกดังนี้ 1) เพิ่มการทำงานกะพิเศษ 2) เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ ตารางปกติ 3) เพิ่มจำนวนพนักงาน 4) ไม่ทำอะไรเลย
- ในการพัฒนาทางเลือกผู้บริหารขอความคิดเห็นจากนักบริหารอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จทั้งภายในและ ภายนอกองค์กร
- ใช้วิธีการปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล หรือจัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้น
- ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลเหล่านี้เมื่อผนวกกับสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์และ ประสบการณ์ของตนเอง จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives)

- เมื่อผู้บริหารได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับกันอย่างรอบคอบ และควรวิเคราะห์ทางเลือกใน 2 แนวทาง คือ
  - ❶ ทางเลือกนั้นสามารถนำมาใช้จะเกิดผลต่อเนื่องอะไรตามมา เช่น ถ้าโควตาปกติในการผลิตมอเตอร์ของแผนกผลิตเท่ากับ 500 เครื่องต่อเดือน แต่แผนกผลิตต้องผลิตมอเตอร์ให้ได้ 1,000 เครื่อง ภายในสิ้นเดือนนี้ โดยมีข้อจำกัดด้านต้นทุนขององค์การว่าจะจ่ายค่าจ้างพนักงานเพิ่มขึ้นไม่เกิน 10,000 บาทเท่านั้น
  - ❷ จ้างพนักงานทำงานล่วงเวลาในวันหยุดและเวลากลางคืน แต่เมื่อประเมินได้แล้วพบว่าวิธีนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึง 17,000 บาท ผู้บริหารควรตัดทางเลือกนี้ทิ้งไป เพราะไม่สามารถนำมาใช้ได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านต้นทุน

แต่อย่างไรก็ตามทางเลือกบางทางเลือกที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดขององค์การ อาจทำให้เกิดผลต่อเนื่องที่ไม่พึงประสงค์ตามมา เช่น ทางเลือกหนึ่ง ของการเพิ่มผลิต ได้แก่ การลงทุนติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ แต่อาจมีปัญหากับการลดลงของขวัญและกำลังใจของพนักงานในระยะต่อมา

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative)

- เมื่อผู้บริหารได้ทำการ วิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก อีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว
- ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื่องในภายในหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด
- แต่บางครั้งผู้บริหารอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอม
- โดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือกนำมาผสมผสานกัน

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision)

- เมื่อผู้บริหารได้ ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนดโปรแกรมของการตัดสินใจ โดยระบุถึงตารางเวลาการดำเนินงาน งบประมาณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ
- ควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ
- นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system)

- ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่
- ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้โดยผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

ลักษณะของการตัดสินใจ

- การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับสูงสุด
- การตัดสินใจเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความพอใจจากการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อ บรรลุเป้าหมายขององค์การ
- ในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ในองค์การ อาจมีการขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ตัดสินใจชี้ขาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยรวม
- กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อจำกัด การกำหนดทางเลือก ส่วนที่สองกลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสภาวะการณ์
- การตัดสินใจมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและลักษณะของปัญหา

ชนิดของการตัดสินใจ

1. การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้าหรือมีแบบอย่างไว้ล่วงหน้า (Programmed decisions)

เป็นการตัดสินใจตามระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนที่เคยปฏิบัติมาจนกลายเป็นงานประจำ เช่น การอนุมัติผลการศึกษา เป็นต้น การตัดสินใจแบบกำหนดไว้ล่วงหน้านี้ เปิดโอกาสให้ผู้บริหารเลือก ทางเลือกได้น้อย เพราะว่าเป็นการตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ ที่แน่นอน

2. การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดหรือไม่มีแบบอย่างไว้ล่วงหน้า (Nonprogrammed decisions)

เป็นการตัดสินใจในเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ไม่มีระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนที่เคย ปฏิบัติมาก่อน จึงเป็นเรื่องยุ่งยากแก่ผู้ตัดสินใจ โดยที่ผู้บริหารหรือผู้ตัดสินใจจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยง และความไม่แน่นอนด้วย เช่น การตัดสินใจผลิตสินค้าตัวใหม่ การตัดสินใจในการขยายกิจการ เป็นต้น

สภาพการณ์ของการตัดสินใจ

สภาพการณ์หรือสถานการณ์ของการตัดสินใจ

สามารถแบ่งได้เป็น 3 แบบ ดังนี้ :

1. การตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน (Decision-making under certainty)
2. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง (Decision-making under risk)
3. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน (Decision-making under uncertainty)

1. การตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน (Decision-making under certainty)

- คือการตัดสินใจที่ทราบ ผลลัพธ์การตัดสินใจล่วงหน้าอย่างแน่นอนแล้วว่า ถ้าเลือกทางเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร
- ลักษณะของการตัดสินใจประเภทนี้คือ
  - 1) ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจ และทราบถึงผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือก
  - 2) ผลลัพธ์จะเกิดขึ้นแน่นอน/เกือบไม่มีความเสี่ยงใดๆ เลย
  - 3) การตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุด

ตัวอย่าง :

- การตัดสินใจในการที่ควรจะขยายห้างสรรพสินค้าหรือไม่ โดยมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างเพียงพอ
- คือทราบว่าจะมีลูกค้าเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 และโอกาสของแต่ละทางเลือกจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน
- ทราบผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือก
- ดังนั้นการตัดสินใจจึงอยู่ภายใต้สภาวะการณ์ที่แน่นอนไม่มีการเสี่ยงใดๆ ผู้ตัดสินใจย่อมเลือกตัดสินใจในการที่จะได้ผลประโยชน์สูงสุด คือ ทางเลือกในการขยายสาขา

2. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง (Decision-making under risk) คือ การตัดสินใจที่ทราบผลลัพธ์ ของการตัดสินใจ น้อยกว่าการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน แต่พอจะคาดคะเนความน่าจะเป็น หรือโอกาสที่น่าจะเกิดขึ้น (probability)

ลักษณะสำคัญของการตัดสินใจประเภทนี้ :

1. ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจไม่เพียงพอ
2. การตัดสินใจอยู่ภายใต้ความเสี่ยงคือผู้ตัดสินใจจะต้องคาดคะเนถึงโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่เกิดขึ้นโดยอาศัย ประสบการณ์ร่วมด้วย
3. การตัดสินใจจะพิจารณาเลือกทางเลือกที่ผลตอบแทนสูงสุดและโอกาสที่จะเกิดขึ้นของทางเลือกด้วย

ตัวอย่าง.....

การตัดสินใจที่จะขยายสาขาของห้างสรรพสินค้าหรือไม่ โดยที่ขาดข้อมูลที่แน่นอนว่าจะมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็นลูกค้าเท่าไร
แน่ แต่ได้ศึกษาถึงโอกาสที่จะเป็นไปได้ และผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือก

ทางเลือกที่จะขยายสาขา มีความเป็นไปได้ 2 ทาง

- ประชากรไม่เพิ่มขึ้น จะทำให้เกิดการขาดทุน 20 ล้านบาท โอกาสจะเกิดได้ 40%
- ถ้าประชากรเพิ่มร้อยละ 5 ต่อปี จะทำให้ได้กำไร 50 ล้านบาท โดยมีโอกาสเกิดขึ้นได้ 20%

ทางเลือกที่จะไม่ขยายสาขา มีความเป็นไปได้ 3 ทาง

- ประชากรไม่เพิ่มขึ้น ยังคงได้กำไรร้อยละ 10 ล้านบาท ซึ่งเหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้น 40%
- ถ้าประชากรเพิ่มร้อยละ 5 ต่อปี จะทำให้ได้กำไร 15 ล้านบาท โดยมีโอกาสเกิดขึ้นได้ 20%
- ในกรณีนี้ ถ้าประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี จะทำให้มีกำไร 20 ล้านบาท และมีโอกาสจะเกิดขึ้นถึง 40%

3. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน (Decision-making under uncertainty)

คือ การตัดสินใจ ที่ไม่สามารถคาดการณ์ผลลัพธ์และโอกาส หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นได้เลย

มีลักษณะดังนี้

1. ผู้ตัดสินใจไม่ทราบผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นของแต่ละทางเลือก เพราะไม่มีข้อมูลที่จะใช้ประกอบในการตัดสินใจ
2. ผู้ตัดสินใจไม่ทราบถึงโอกาสที่จะเป็นไปได้
3. มีสภาวะนอกบังคับ (State of Nature) หรือตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้/ตัวแปรที่ผู้ตัดสินใจไม่อาจคาดการณ์ได้ แต่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเกิดขึ้น

ตัวอย่าง : ภาวะเศรษฐกิจซบเซา/ภาวะเงินเฟ้อ/ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง/การเมือง/แรงงาน/การแข่งขันจากภายนอกประเทศ/กฎหมายการค้า/วัฒนธรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไป

- การตัดสินใจแบบนี้ผู้นำต้องอาศัยประสบการณ์ ความเชื่อมั่น และสามัญสำนึกมาคาดการณ์โอกาสที่จะเป็นไปได้ แล้วทำการตัดสินใจ

การตัดสินใจโดยกลุ่ม

- การตัดสินใจโดยกลุ่ม หรือการใช้กลุ่มทำการตัดสินใจ (Group Decision Making) ได้เป็นที่ ยอมรับและใช้กัน อย่างกว้างขวางในองค์การต่าง ๆ
- ทั้งนี้เพราะว่าการตัดสินใจโดยกลุ่มหรือ คณะกรรมการจะมีความถูกต้องมากขึ้น อันทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพ ดีกว่าการตัดสินใจโดยบุคคล หรือผู้นำแต่เพียงลำพังคนเดียว

ข้อดีของการตัดสินใจโดยกลุ่ม (Advantage of Groups)

1. เป็นแหล่งของความรู้และข้อมูลที่สมบูรณ์กว่า (More complete information and knowledge)
2. เพิ่มความแตกต่างในมุมมองต่อปัญหา (Increased diversity of views)
3. เพิ่มการยอมรับการตัดสินใจ (Increased acceptance of a solution)
4. เพิ่มความถูกต้อง (Increased legitimacy)

เป็นแหล่งของความรู้และ
ข้อมูลที่สมบูรณ์กว่า

- เพราะความรู้และข้อมูลของสมาชิกแต่ละคนที่จะมาทำหน้าที่ร่วมกันทำการตัดสินใจ ย่อมต้องมีมากกว่าบุคคลเพียงคนเดียว

เพิ่มความแตกต่างในมุมมองต่อ
ปัญหา

- ในกลุ่มที่สมาชิกมาจากบุคคลต่าง ๆ หลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ย่อมทำให้มีมุมมองและข้อเสนอต่อปัญหาต่าง ๆ กัน

เพิ่มการยอมรับการตัดสินใจ

- การตัดสินใจโดยกลุ่มหรือกรรมการย่อมได้รับการยอมรับมากกว่าการตัดสินใจโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือผู้นำโดยลำพังคนเดียว
- บุคคลที่ร่วมตัดสินใจยังเป็นผู้ที่ช่วยอธิบายหรือให้เหตุผลแก่บุคคลอื่น ๆ ให้เข้าใจต่อการตัดสินใจได้มากขึ้นด้วย

เพิ่มความถูกต้อง

- ในสังคมของประชาธิปไตย การตัดสินใจโดยกลุ่มย่อมได้รับว่ามีความถูกต้องมากกว่าตัดสินใจคนเดียว
- เพราะเป็นกระบวนการที่มีการแสดงความคิดเห็นและทางเลือกที่เห็นพ้องต้องกันหรือความเห็นของคนส่วนใหญ่

ข้อจำกัดของการตัดสินใจโดยกลุ่ม (Disadvantage of Groups) มี 4 ประเด็น

1. เป็นการสิ้นเปลืองเวลา (Time Consuming)

- การตัดสินใจโดยกลุ่มเป็นการใช้เวลามาก ตั้งแต่เริ่มการบุคคลที่มีความรู้และเหมาะสมในการแก้ปัญหา การจัดประชุม เวลาที่ต้องให้แต่ละสมาชิกได้อภิปรายเสนอความคิดเห็น จนกว่าจะได้ข้อยุติหรือทางเลือกที่เห็นพ้องต้องกัน
- ในบางปัญหาไม่สามารถทางเลือกหรือตัดสินใจได้โดยการประชุมเพียงครั้งเดียว ดังนั้นจึงทำให้ผู้นำไม่สามารถจะได้ออกตัดสินใจได้เร็วตามต้องการ การตัดสินใจแบบกลุ่มจึงไม่ประสบความสำเร็จถ้ามีข้อจำกัดในด้านเวลา

2. มีแรงผลักดันให้เห็นชอบ (Pressure to conform)

- ในกลุ่มส่วนใหญ่จะมีแรงผลักดันของความเพื่อนหรือเกรงใจให้เห็นชอบหรือยอมรับข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจทำให้ได้ผลการตัดสินใจที่ไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุด

3. มีอิทธิพลจากบางคนหรือบางกลุ่ม (Domination by the few)

- เมื่อกลุ่มเปิดให้มีการอภิปรายใดๆ ก็ตาม มักจะมีบุคคลบางคนหรือบางกลุ่มที่จับจ้องการอภิปรายเกือบตลอด จึงทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่ม ได้
- ซึ่งอาจทำให้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจโดยกลุ่มด้อยลงไป

ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจโดยกลุ่ม

- การตัดสินใจโดยกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกของกลุ่มทุกคน และทุกขั้นตอน จนกว่าจะได้ผลการตัดสินใจ คุณภาพของการตัดสินใจนอกจากจะขึ้นอยู่กับข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิก
- การสื่อสารที่ชัดเจนความแม่นยำในการใช้ดุลพินิจและการยอมรับผลการตัดสินใจแล้ว ยังต้องพิจารณาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจโดยกลุ่ม ดังต่อไปนี้คือ

1. ขนาดและองค์ประกอบของกลุ่ม (Group Size and Composition)
2. ความแตกต่างของตำแหน่ง (Status Differentials)
3. ความสามัคคีและความคิดของกลุ่ม (Group Cohesiveness and Groupthink)
4. บุคลิกภาพของสมาชิก (Member Personality)

ประสิทธิภาพของการตัดสินใจโดยกลุ่ม

1. ขนาดและองค์ประกอบของกลุ่ม

- เมื่อมีกลุ่มขนาดใหญ่ขึ้น การสื่อสารระหว่างสมาชิกย่อมยากขึ้น
- สิ่งที่มาของกลุ่มขนาดใหญ่คือการแบ่งกลุ่มย่อยพูดคุยกันเอง ความสนใจต่อความคิดเห็นของคนอื่นน้อยลง จึงเปิดโอกาสให้ผู้กล้าและชอบแสดงความคิดเห็นยึดครองการอภิปราย
- จนบางครั้งสมาชิกคนอื่นไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและไม่พึงพอใจลักษณะการประชุมแบบนี้
- กลุ่มใหญ่ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เพื่อรวมกลุ่มกันตามอำนาจของแต่ละฝ่าย เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของพรรคพวกตน
- กลุ่มใหญ่จึงมีแนวโน้มเกิดความขัดแย้งได้สูงขึ้น
- ดังนั้นทำให้การแก้ปัญหาที่ต้องใช้เวลามากในการแสวงหาทางเลือกและความเห็นชอบที่เป็นเอกฉันท์ จึงกระทำไต่ยากเมื่อมีกลุ่มขนาดใหญ่

จุดเด่นของการตัดสินใจโดยกลุ่มขนาดใหญ่

- การได้มุมมองและแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างกว้างขวาง
- ดังนั้นจึงต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้กลุ่มขนาดใหญ่ในการแก้ปัญหา เพื่อจะได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกขนาดกลุ่มที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ความแตกต่างของตำแหน่ง

- เป็นที่ยอมรับกันว่าความแตกต่างของตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการเสนอข้อมูลและการประเมินความถูกต้องของความคิดเห็นระหว่างสมาชิกด้วยกัน
- โดยทั่วไปผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าจะไม่ค่อยกล้าจะวิจารณ์/หรือแสดงการไม่เห็นด้วยต่อความคิดเห็นของผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า โดยเฉพาะถ้าผู้มีตำแหน่งสูงกว่าเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีตำแหน่งสูงก็ยังมีอิทธิพลและถูกยอมรับโดยดี ถึงแม้ว่าตำแหน่งหน้าที่จะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นเท่าไรนักก็ตาม

วิธีที่จะช่วยให้การตัดสินใจโดยกลุ่มมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่ให้ความแตกต่างของตำแหน่งมาขัดกัน

- การที่สมาชิกทั้งหมดต้องให้เกียรติและชื่นชมต่อความคิดเห็นของกันและกัน
- โดยไม่พิจารณาที่ตำแหน่งของผู้ใดผู้หนึ่งเป็นสำคัญ

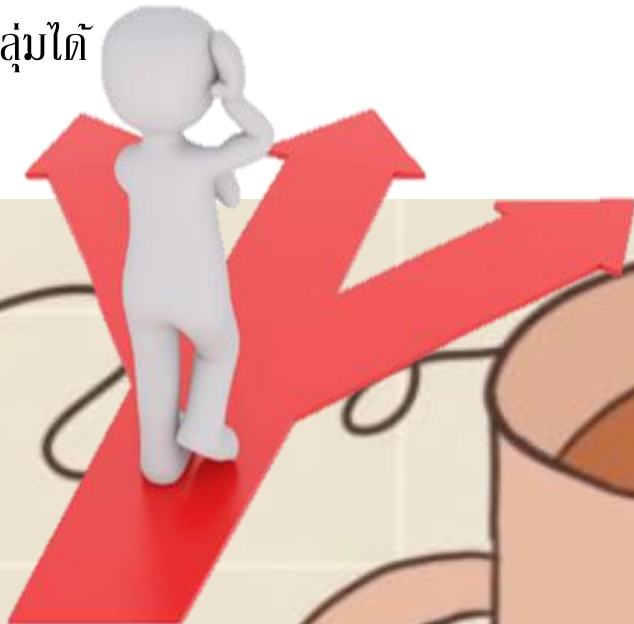
3. ความสามัคคีและความคิดของกลุ่ม

- ความสามัคคีหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มใด ๆ ก็ตาม สามารถจะให้เกิดผลดีและผลร้ายให้แก่กลุ่มได้ไม่แตกต่างกันเลย
- ความสามัคคีเป็นลักษณะของกลุ่มที่ขึ้นอยู่กับลักษณะและบุคลิกภาพของสมาชิกของกลุ่มทุกคน
- ความสามัคคีของกลุ่มจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่านิยม ทักษะ และวัฒนธรรมของสมาชิกของกลุ่ม
- ถ้าเหมือนกันความสามัคคีของกลุ่มจะมีมาก การตัดสินใจโดยกลุ่มที่มีความสามัคคีกันจะง่าย รวดเร็ว ซึ่งทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ทันท่วงที
- แต่บางทีก็เกิดผลร้ายได้ เพราะทุกคนเห็นชอบโดยอาจไม่มีการพิจารณาถึงผลดีของทางเลือกอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะไม่ต้องการที่จะเสี่ยงในการวิจารณ์หรือไม่ยอมรับทางเลือกนั้น
- ดังนั้นความสามัคคีจึงสามารถยอมทำลายคุณภาพการตัดสินใจและความคิดริเริ่มที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการตัดสินใจได้

วิธีลดอิทธิพลของกลุ่มคิดเพื่อช่วยให้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจของกลุ่มดีขึ้น

1. การเพิ่มการค้นหาทางเลือก (Promote open inquiry)

- ผู้นำของกลุ่มต้องพยายามกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และประเมินทางเลือกให้มากก่อนจะทำการตัดสินใจเลือกทางเลือก เพื่อไม่ให้อิทธิพลของกลุ่มคิดมีผลต่อประสิทธิภาพของการตัดสินใจของกลุ่มได้

LOVE
LOVE
LOVE

วิธีลดอิทธิพลของกลุ่มคิดเพื่อช่วยให้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจของกลุ่มดีขึ้น

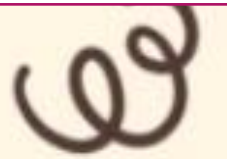
2. การใช้กลุ่มย่อย (Use subgroups)

- การประชุมตัดสินใจโดยกลุ่มใหญ่กลุ่มเดียว บางทีอิทธิพลของกลุ่มคิดจะมีขึ้นได้ ดังนั้นการแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด จะเป็นการลดอิทธิพลของกลุ่มคิดได้
- เพราะว่าการแบ่งกลุ่มย่อยจะทำให้สมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็นและมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้นถ้าผลของการพิจารณาของกลุ่มย่อยตรงกัน การตัดสินใจของกลุ่มก็แน่ใจได้ว่าไม่ได้เกิดจากอิทธิพลของกลุ่มคิด
- แต่หากขัดแย้งกัน ก็ยังเปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอีก และแต่ละกลุ่มย่อยก็มีสมาชิกที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้ความหวาดระแวงในการเสียความสัมพันธ์ระหว่างกันน้อยลงไป
- หรือไม่มีใครมีโอกาสมีอิทธิพลในกลุ่มได้มากกว่าใคร

3. ยอมรับข้อบกพร่อง (Admit shortcomings)

- เมื่อความคิดของกลุ่มเกิดขึ้น สมาชิกทุกคนจะเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง
- ผู้นำต้องระลึกเสมอว่าไม่มีการตัดสินใจที่สมบูรณ์แบบที่สุด เมื่อใดก็ตามที่สมาชิกในกลุ่มรู้ถึงข้อบกพร่องและข้อจำกัดของการตัดสินใจนั้น
- ผู้นำต้องยอมรับและรีบให้สมาชิกช่วยกันค้นหาข้อบกพร่อง เพื่อไม่ให้กลุ่มคิดมีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจ

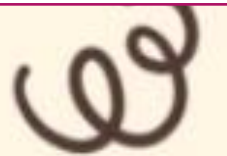

4. ทบทวนก่อนนำไปปฏิบัติ (Hold second chance of meetings)

- ก่อนที่จะนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติตาม จะเป็นการดีมากถ้าได้มีการประชุมพูดคุยกันอีก และสอบถามสมาชิกถึงข้อสงสัยและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่กระทำไปแล้ว
- เพราะการได้มีโอกาสทบทวน ทำให้ได้ตรวจสอบแนวทางเลือกที่ดีที่สุดหรือยัง
- ข้อมูลที่มีอยู่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่

5. บุคลิกภาพของสมาชิก (Member Personality)

- สมาชิกทุกคนที่มาด้วยกันตัดสินใจจะมีความต้องการ ทักษะ คติ ค่านิยม ความรู้ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แตกต่างกันไป
- ลักษณะเหล่านี้ทำให้คุณภาพการตัดสินใจดีขึ้น

งานวิจัยที่แสดงไว้ :

- กลุ่มที่สมาชิกเข้ากันได้จะปฏิบัติงานได้ผลดี โดยเฉพาะงานที่ต้องการความร่วมมือชอบร่วมกันและมีข้อจำกัดในด้านเวลา
- นอกจากนั้น กระบวนการกลุ่มยังมีผลมาจากวุฒิภาวะต่ำหรือความพร้อม ความมั่นคงทางอารมณ์ของสมาชิก กลุ่มที่ประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีวุฒิภาวะต่ำ ก็จะมีพฤติกรรมที่ขัดขวางการทำงานของตนเอง เช่น คุษโม โอ้อวด ก้าวร้าว พฤติกรรมเหล่านี้ จะทำให้ความสามัคคีและประสิทธิภาพของกลุ่มลดลง

คำถามทบทวน

1. จงอธิบายขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ?
2. ลักษณะของการตัดสินใจที่ดีมีองค์ประกอบเช่นไรบ้าง?
3. การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) มีความหมายและความสำคัญเช่นไร?
4. การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) มีความสำคัญเช่นไร?
5. กลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสภาพการณ์ของการตัดสินใจขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบ้าง?
6. ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจมีความสำคัญเช่นไรในกระบวนการตัดสินใจ?

Q & A

ขอบคุณที่ทุกท่าน
ตั้งใจฟัง

Thank you all for listening
